

Helsinki Energy Challenge: „Am dorit să adoptăm o inițiativă creativă în beneficiul altor orașe”

Un interviu cu Jan Vapaavuori, primar al orașului Helsinki între 2017 și 2021.

Între februarie 2020 și martie 2021, Helsinki a organizat un concurs internațional de proiectare a unor soluții prin care să se elimine progresiv sistemele de încălzire centralizată cu cărbune și gaze până în 2035. Jan Vapaavuori, primar al orașului Helsinki la momentul respectiv, ne împărtășește lecțiile învățate în timpul „[Helsinki Energy Challenge](#)”.

photo: Jetro Stavén

Care au fost principalele rațiuni datorită cărora s-a demarat Helsinki Energy Challenge?

Jan Vapaavuori: „La originea proiectului au stat două viziuni. În primul rând, ne aștepta o provocare dificilă, pe care nu știam cum să o soluționăm. În al doilea, doream ca și alte orașe să beneficieze de pe urma acțiunilor noastre.

Helsinki s-a angajat să devină neutru din punct de vedere climatic până în 2035. În prezent, peste 50% din emisiile orașului provin din sectorul încălzirii și răcirii. În plus, începând cu 2029, în Finlanda va fi interzisă arderea cărbunelui pentru generarea de energie. În prezent, avem două centrale cu producere combinată de energie electrică și energie termică (CHP) pe bază de cărbune care alimentează sistemul de încălzire și răcire centralizată (DHC) la nivel de oraș. Vom închide una dintre ele în 2023, însă nu aveam alternative regenerabile pentru cealaltă. Am fi putut decide să apelăm la o soluție frecvent întâlnită, și anume biomasă în loc de cărbune. Însă cred că arderea biomasei la scară largă nu este nici ea o soluție sustenabilă. Odată ce renunțasem la biomasă, nu aveam soluții clare de decarbonizare a rețelei noastre DHC.

În plus, doream să fim deschizători de drumuri și să adoptăm o inițiativă creativă în beneficiul altor orașe, așa că am invitat restul lumii să ne ajute să rezolvăm problema. Încă de la început, a fost clar că unele soluții propuse de concurenți erau relevante pentru alte orașe. Filosofia orașului Helsinki nu vizează doar atingerea neutralității climatice pentru orașul propriu-zis, ci și un aport la eforturile depuse de restul lumii în același sens.

Inspirația noastră a fost orașul New York, care desfășura deja acest tip de concursuri de mai mult timp sub denumirea „MoonShot Challenges”.

Care au fost principalele lecții învățate?

Am aflat că nu este suficient ca orașul să dețină integral propria sa companie energetică, ci și să întrețină o colaborare strânsă cu această companie și să joace un rol mai important în rezolvarea celei mai mari provocări a umanității din ziua de azi. Nu poți delega responsabilitatea decarbonizării sistemului de încălzire unei companii, chiar și dacă o deții integral. Decarbonizarea sistemului de încălzire și răcire nu este doar o problemă tehnică.

O altă lecție este dată de necesitatea creării unui sistem cât mai flexibil. Am constatat că tehnologia avansează în fiecare zi. Trebuie să creăm un sistem prin care să nu rămânem blocați în tehnologii care vor fi deja învechite în doi ani. Avem nevoie de un ecosistem flexibil și adaptabil la noile tehnologii ale viitorului.

Sfaturi pentru surmontarea unei provocări energetice

Laura Uuttu-Deschryvere, director de proiect la Helsinki Energy Challenge și Kaisa-Reeta Koskinen, director de proiect la Carbon Neutral Helsinki, ne comunică părerile lor privind organizarea concursului. Dacă doriți să desfășurați o astfel de inițiativă și în orașul dvs., veți găsi aici sfaturi utile!

Helsinki Energy Challenge a fost organizat în două etape: una deschisă, în care orașul a primit 232 de propuneri din 35 de țări, iar apoi, etapa de creare prin colaborare, cu zece echipe selecționate. În prima etapă, candidații au trebuit să convingă juriul printr-o scurtă notă explicativă că soluțiile lor aveau potențialul de a rezolva problema și că echipa avea capacitatea de a intra în a doua etapă. În etapa de creare prin colaborare,

orașul a oferit informații suplimentare privind sistemele sale DHC, iar finaliștii au putut propune un plan general detaliat de atingere a obiectivului de decarbonizare a orașului. Există patru factori care pot contribui la reușita concursului.

1. Respectați caracterul deschis al concursului

Orașul Helsinki nu căuta soluții tehnologice specifice, ci planuri generale cuprinzătoare, care să soluționeze provocarea prin inovații și gândire sistematică. Prin urmare, nu s-au impus restricții asupra soluțiilor propuse. Din cauza diversității imense a propunerilor primite (de la licitații pentru termoficare nepoluantă și până la soluții spațiale de valorificare a energiei vântului solar), evaluarea lor a ridicat anumite dificultăți. Selectarea finaliștilor ar fi fost mai simplă dacă se utilizau categorii diferite, însă și propunerile candidaților ar fi fost astfel orientate într-o anumită direcție.

2. Organizați-vă și pregătiți-vă de un proces de învățare cu dublu sens

Dată fiind diversitatea și numărul mare de propuneri primite, evaluarea lor a necesitat destul de mult efort, mobilizând specialiști din domenii diferite. Prin urmare, disponibilitatea persoanelor importante din oraș și a părților interesate locale a fost esențială pentru succesul provocării. În a doua etapă, echipele de finaliști au întâlnit liderii politici, specialiștii din oraș și persoanele implicate de la compania energetică din Helsinki. Astfel, au putut înțelege mai bine necesitățile și obstacolele cu care se confruntă orașul, iar inovatorii au putut veni cu o nouă perspectivă pentru reprezentanții acestuia, creându-se un model de urmat pentru participanți.

3. Precizați clar cerințele

Helsinki a definit șapte criterii de evaluare a planurilor generale propuse de finaliști: impactul climatic, impactul asupra resurselor naturale, costurile, programul de implementare, fezabilitatea, fiabilitatea și siguranța furnizării și capacitatea termică. Astfel, inovatorii au fost impulsionați să țină cont de diferitele aspecte ale inițiativei. Helsinki a și pregătit un set de date pentru finaliști, dar și ipoteze orientative privind necesarul energetic viitor al clădirilor, de exemplu. Prin urmare, toate echipele au lucrat în același cadru. Ipotezele au fost necesare și din cauza confidențialității unor date sau deoarece orașul nu avea răspunsuri la toate întrebările finaliștilor.

4. Invitați echipe internaționale și interdisciplinare

Helsinki a invitat oameni din toată lumea la acest concurs, unde echipe din peste 35 de țări au venit cu propuneri. Persoanele străine de situațiile locale și naționale au putut veni cu idei neconvenționale, câștigându-se astfel noi cunoștințe și evitându-se efectul

de fixare (blocarea într-o singură categorie de soluții). Orașul a selectat și un juriu internațional format din specialiști de prim rang pentru evaluarea celor zece propuneri ajunse în finală și premiarea lor.

[Urmăriți înregistrarea webinarului pentru a afla mai multe despre lecțiile oferite orașului de această experiență unică.](#)